

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO

SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA.

Letnik XII.

V Ljubljani, januarja 1906.

Št. 1.

✕ ✕ ✕

Planinski Vestnik izhaja 25. dne vsakega meseca. Člani „Slov. plan. društva“ prejmejo list zastonj. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h. Posamezna številka 40 h.

Naročila in plačila za list in za inserate ter reklamacije je pošiljati „odboru Slov. plan. društva v Ljubljani“, članke, dopise, vesti in inserate pa „uredništvu Plan. Vestnika v Ljubljani“.

Reklamacije so poštnine proste, če imajo na naslovni strani pristavek „reklamacija“ in če so odprte.

Zaradi rednega pošiljanja „Plan. Vestnika“ je natanko naznaniti naslov in bivališče ter vselej vsako izpremembo bivališča.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K, poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K. Vseučilišniki plačajo 3 K letnine in so prosti vpisnine.

Društvena znamenja dobivajo člani pri društvenem odboru v Ljubljani, pri podružniških odborih, pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu Pod trančo, in pri gospodu J. Lozarju, trgovcu na Mestnem trgu v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

✕ ✕ ✕

✕ ✕ ✕

✕ ✕ ✕

UREDNIK ANTON MIKUŠ.

IZDAJA IN ZALAGA „SLOV. PLAN. DRUŠTVO“. — TISK J. BLASNIKOV V LJUBLJANI.

GORAM IN HRIBOM SKOZI ŽIVOT.

M. KLODIČ-SABLADOSKI.

(DALJE.)

Dobro je, ako človek ne pozabi večnih zakonov veseljstva ne samo, kadar išče kak perpetuum mobile ali način sporazumevanja s prebivalci sosednje zvezde premičnice, ampak tudi kadar prekorači to ali ono državno mejo kot preprost turist.

Evo potrdila, da je tako! Moj vlak se je bližal popoldne mestu Genfu. Prepričal sem se še enkrat do dobrega iz voznega reda, da lahko zapustim Genf že 30 minut po dohodu, tako da pridem pred večerom še v Lausanne, odtod pa drugi dan dopoldne na svoj cilj, v Brieg; in zelo sem se veselil te dobre zveze. A nikar ne hvali dobrih zvez, predno nisi na cilju! Izstopivši na genfskem kolodvoru, iščem vlaka v Lausannu. A ni ga in ni. Poprašam železniškega uslužbenca, kdaj da se je možno odpeljati. »Nöfetrant!« — je odgovor. Ob 9½ zvečer? Najbrže ta Francoz ne razume dobro svojega materinega jezika! Vprašam torej še enkrat drugega uslužbenca v najelegantnejši francoščini (dobro, da me ni slišal nekdanji moj domači učitelj!). Zopet »nöfetrant!« O vi Tranterji ali narobe - Trentarji, da bi vas —! To vendar ni mogoče, ko berem tudi tukaj na lepaku voznega reda ob zidu črno na belem, da odhaja dotični vlak 30 minut po mojem prihodu! Stojim in slabe volje premišljujem to nepričakovano protislovje — kar se zablisne, v moji glavi namreč! Francoski (pariški) čas zaostaja vendar proti švicarskemu (srednjeevropskemu) za 50 minut! Dotični vlak je torej odšel celih 20 minut pred mojim prihodom, in prihodnji vozi res šele ob 9½ zvečer! — Oni uslužbenec gre mimo in se mi zareži. Ali mu prija moj sedaj ne posebno duhoviti obraz — — — ali kaj?

2000 m globoko v sredini gore.

Predor skozi M. Cenis je prvi, to je najstarejši izmed dolgih prekopov preko Alp, a prekop skozi Simplon največja in najmodernejša taka zgradba. Promet je ubiral že od starih časov svojo pot čez Simplonsko sedlo na meji med kantonom Gornjewalliskim in Italijo. Napoleon je dal napraviti tukaj cesto, tehnično dovršeno,

v letih 1801.—1807. s stroški 18,000.000 frankov. Leta 1852. so mislili prvokrat resno na Simplonsko železnico. A stvar se je zavlekla; niso se mogli zediniti, ali naj napravijo predor bolj blizu vrha gore, ali kje sredi brd, ali na dnu gorovja. Šele 13. avgusta leta 1898. so začeli orjaški prekop zadnje omenjene vrste — edino prave. Čeprav se s kratkim predorom in visoko progo prihrani gradbenih stroškov, stane vlačenje vlakov strmo v gore mnogo več in promet se podraži; tudi trajajo vožnje dalje časa. Delo so pa začeli s prav opravičenimi dvomi, ali ga tudi dovrše. Najvišja toplota skale v rovu namreč, na katero so do tedaj naleteli drugod, je znašala 30.8°C . Kolike vročine je bilo pričakovati tukaj? Kontroverze direktorja Lommela Jura-Simplonske železnice proti dr. Stapffu, geologu Gotthardske proge, o tem predmetu so prav zanimive. Pripravljeni so bili na kakih 40°C , a naleteli so na skalo z nečloveško vročino 56°C ! Saj se pa tudi nahaja predor do 2143 *m* globoko pod površino gorovja. Vendar se sme reči, da je tudi v takih okoliščinah tolika toplota le izjema; treba je v to posebnih geologijskih razmer, kakršne so ravno tukaj. Predor je dvotiren, a vsak tir se nahaja v predoru zase; trebalo je torej zgraditi pravzaprav dva predora, ki držita preko gore vštric, v daljavi 17 *m* drug od drugega. Vsakih 200 *m* sta zvezana s kratkim rovom, »traverzo«. Ta uredba je velikega pomena ne samo za lažji promet in boljše umetno zračenje po otvoritvi, ker bodo vozili vlaki v vsakem predoru le v eno smer, ampak tudi ob gradnji. Oba rova — bodoča predora — so vrtali obenem v goro; zato pa ni bilo treba položiti cevi, skozi katere naj bi gonili ventilatorji potrebni zrak, ampak v to je služil kar eden rogov. Zrak se je podil vanj do vsakokratne zadnje traverze (vse druge so bile zaprte), skozi to in drugi rov pa zopet na plano. Kosi rogov od zadnje traverze pa do koncev, kjer so delali vrtalni stroji, so se zračili s postranskimi pripravami. Tako je bilo možno pošiljati v rove do 35 *m*³ svežega zraka v vsaki sekundi namesto 1.5 *m*³ in 6 *m*³ kakor v Gotthardskem in Arberškem predoru. Tudi za odvažanje skalovja, dovažanje gradiva itd. so vštrični rovi kaj pripravi. Seveda se gradba tako podraži; gotovo je, da se izplača vse to le pri zelo dolgih predorih, še bolj gotovo pa, da bi drugače ne bili postali kos veliki vročini v notranjščini gore. —

Vlak je vozil po obalih slovečega Genskega jezera proti svetovnoznanim krajem Veveyu, Montreuxu itd. Seveda mi je sedaj dolžnost, opisati sinje jezero, čarobni pogled na Montblank in vredne mu druge. Ko pogledam skozi okno, se mi prikaže vodna

plan svinčene barve, vidna kakih sto ali dvesto metrov v daljavo. Odzgoraj visijo razcapane megle; ni videti, kje se končava oblak, kje se začenja voda — vse sivo v sivem, vlažno in žalostno. Če obrnem oči kam v temo, vidim lise tankega dežja, dolgočasnega, vztrajnega, na kratko: vreme je, kakor zna biti le, kadar je moja malenkost v Švici! Vsakokrat sem jo zato odkuril čez dva ali tri dni in imel drugje še kaka dva tedna nedolžno veselje, razvideti iz časnikov, da v Švici le lije in lije in da sem prav storil, da sem odnesel pete in nisem gledal stvari, ki jih vidim na Ljubljanskem barju ravno tako lepo, da je le pošteno slabo vreme.

Malo mestece Brieg leži skoraj na koncu široke in kakih 145 km dolge doline reke Rone, 686 m nad morjem. Na severu se vzdiguje velikanski masiv Aletschhorna, katerega ledenik se je zdajpazdaj pokazal med oblaki, na jugu pa Monte Leone (3565 m), pod katerim drži predor, in mogočni zid gorovja (M. Rosa, Matterhorn itd.), ločoč kanton Walliski od laškega Piemonta. Čez Simplonsko sedlo v Iselle, na laško stran, kjer je tudi južni vhod v predor, se potrebuje z vozom cel dan, pod zemljo pa bo le malo minut. Kaka razlika!

Ko sem oddal priporočilna pisma merodajni osebi — privatna pisma namreč, s kakršnimi se mnogo več izve nego z oficijalnimi — sem se smel pridružiti inženirju za poset predora. Šla sva proti vhodom, kakih 1500 m od mesta oddaljenim. Prej pa je bilo treba podpisati reverz, da podjetništvo ni nikakor odgovorno, ako se mi pripeti kaka nesreča, in da si ogledam vse naprave in predor na svoj riziko. No, do takrat se ni nobenemu iz stotin in stotin obiskovalcev kaj zgodilo, a vendarle je oni reverz potrebna stvar. Do rednega vlaka, ki dovaža po večkrat na dan gradivo v predor in odvaža vsakokrat tudi odstreljeno kamenje iz njega v majhnih vozeh, je bilo še časa. Ogledala sva si med tem poslopja in priprave pred vhodi, stvari, ki so si pri vseh modernih takih gradbah bolj ali manj enake. Vidimo poslopja za pisarne, razne magazine za vsakovrstno gradivo, strojarne za dobivanje električne moči, komprimiranega zraka in komprimirane vode za razne stroje v predoru in zunaj njega, mogočne ventilatorje, bolnico za delavce, prostore za umivanje, kopanje, za sušenje obleke itd. Res, tukaj sodelujejo priprave iz vseh predalov moderne tehnike, in baš spričo tega so tako zanimive. — Vlak stoji pripravljen pod streho tik vhoda, izpod katere se pride naravnost v prostore za delavce, da se ljudje po zimi, ko pridejo iz vročine v hribu, ne prehlade. Sedeva na tla nizkega voza, vsak s svetilnico v roki; stroj zažvižga, potegne in hitro šine mimo beli kolobar vhoda — v tmini smo.

Vlak nas popelje do tja, kjer je konec dogotovljenega, to je dozidanega dela predora. Neprijetno ozko in nizko je tukaj notri, pa saj bode služila ta kamenita cev le za en tir. Naša lokomotiva je taka, da ne pušča dima in nepotrebne sople; zrak je dober, pravi veter piše okoli ušes, nekaj od vožnje, nekaj od dobre ventilacije. Zidovje, črne odprtine traverz in njih številke švigajo precej hitro mimo; vlak vozi kilometer 5 minut. Tupatam srečavamo črne postave z lučicami, ljudi, ki imajo opravila v dozidanem delu. Vlak drdra s trdim ropotom le naprej. Vroče postaja, sedež tudi ni kakor blazina. Razgovor je prenehal, prešinja me le skrivnostni, rekel bi poetični vpliv te vožnje v črni podzemski tmuni. Poreče kdo, da v takih položajih vendar ni govora o poeziji. O ne! Tudi tukaj, ako si sam globoko v gori, v večni temi, v gluhi tišini, sam s svojimi mislimi, v katere se tukaj vse drugače osredotočiš, ko si odmaknjen zunanjim vplivom bolj nego kje na gorskih vrhovih — tudi tukaj, pravim, se ti oglašča poezija, ako si le dovzeten za take čute in ako se hočeš le vtopiti v nje. — Konec osmega kilometra! Na »kolodvoru« v predoru smo, opravljenem z znamenjskimi lučmi, s telefonom itd. kakor kak kolodvor na belem svetu. Pa saj se mora vršiti tudi tukaj promet z vso natančnostjo, če ne bi bila zmešnjava pri gradbi kmalu gotova. Odtod naprej v levem predoru podaljšujejo noč in dan zidovje, v desnem rovu pa ga sploh še ni; pretvorijo ga namreč v pravi predor šele pozneje. Da bova stopala prosteje, greva skozi traverzo v drugi rov. Debelo lesovje podpira povsod skalo. Iz razpoke sili voda. Namočiti si hočem roko, a takoj jo odmaknem; 47 °C gorka voda, to ni krop! Od zadnje traverze naprej se zrači rov na sledeči način. Iz železne cevi sika z veliko močjo curek v drugo širšo cev; sila hitrega in debelega curka pa provzroča, da se zrak zaganja ž njim vred v to širšo cev; ki ga potem vodi do delavcev pri vrtalnem stroju. Kmalu sva pri njih, 9½ km daleč od vhoda! Stroji tukaj slučajno ne delajo; možaki odpravljajo ravno odstreljeno kamenje, največ sam gnajs, na vozove. Polnagi so, pot lije curkoma od njih, a vendar delajo z *nervozno hitrostjo*, saj je vsaka minuta zanje denar. Denem roko na svežo površino skale, a ni moči prestati, ne da bi se opekeli. Skala se le polagoma hladi, da se pa preje, so napeljane ob njej tuptatam cevi, ki so nasajene z majhnimi luknjami, iz katerih se stena vedno moči z mrzlo vodo. Vrneva se v prvi rov in pogledava tamkajšnje vrtalne stroje na koncu. Tukaj so na delu. Hidravlične vrste so stroji. Komprimirana voda potiska z velikansko silo zobata vrtala ob kamen, obračajoč jih počasi okrog njih osi. V 15 do 20 minutah je tako 1 m globoka luknja izvrtana.

Pri strojih, ki tolčejo vrtala ob skalo, je grozen ropot, lastne besede ni slišati; tukaj je tiho, le srdito škripanje železa se včasih oglasi, da slutiš, kaka velika sila živi v tem jeklu. Greva še na ona mesta, kjer gradijo zidovje. Semkaj prihaja zrak že precej gorak, saj je opihal prej oba konca rovov pri vrtalnih strojih. Potil sem se že kakor v kaki parni kopeli; prav neprijetno mi je bilo v tej vročini, ki je daleč prekašala 30°C. Da se vzduh zopet ohladi, so napeljane ravno take cevi kakor ob stenah tudi vprek odprtine rova. Zračni tok piha tako skozi mrežo tankih in mrzlih vodnih curkov in se ohladi. Prej so dovažali v ta namen tudi vozove polne ledu, a doseglo se ž njim ni veliko, zato so opustili led. Slednjič sva sedla zopet na vlak, ki najuje pripeljal v 40 minutah nazaj na lepi beli dan.

Kako bodri človeka, ko vidi tak trd, vztrajen, neumoren boj uma in dlani proti zaprekam in zavratnostim narave!

(Dalje prih.)

~~~~~

POT NA KAMNIŠKO SEDLO.

DR. VLADIMIR HERLE.

Skoraj en kilometer dolgi in 1879 m visoki hrbet Kamniškega sedla se razteza v vzhodnozahodni smeri med Veliko Planjavo in med Brano ter veže obe glavni skupini osrednjega pogorja Savinskih planin, skupino Grintavčevo in skupino Ojstrično, in je sploh najnižja zareza v grebenu tega pogorja. Iz Ljubljanske okolice se to sedlo prav dobro vidi: na desni, vzhodni strani od njega se vzdiguje mogočni masiv Velike Planjave, ki se z najvišjim vrhom vzpenja do višine 2392 m, na levi strani pa stoji karakteristični vrh 2247 m visoke Brane. Od roba tega sedla, ki se n. pr. vidi z vrha Grintavca ravno med Tursko goro in med Brano, se vzdiguje Brana še 368 m, Velika Planjava pa 513 m visoko; ravno radi tega pa jako povišuje lepoto teh planin, kajti dolgi hrbet Velike Planjave je s tem prekinjen in krajni vrh Brane tudi ob pogledu iz Logarske doline popolnoma viden.

Od Planjave se spuščajo razorane stene in nazobčana rebra strmo proti sedlu navzdol; strme so tudi vzhodne stene Brane, ležeče nekoliko proti jugozahodni strani. Dočim so stene Planjave od sedla nepristopne, prehaja njegov greben proti zahodni strani polagoma v zeleno kadunjo pod severnimi stenami Brane, na katero prideš odtod brez velike težave v eni uri.

Občni značaj Savinskih planin, velika strmina na severni strani in polagotno dviganje na južni strani, je na tem sedlu prav tipično izražen; radi tega je tudi pristop nanj od južne strani prav lehak; do pastirske kočee pod sedlom vodi pot po gozdu, od kočee pa se pride po planinskem pašniku polagoma na vrh.

Tem hujša strmina pa je na severni, proti Okrešlju in Logarskemu kotu obrnjeni strani. Naravnost iz Logarske doline (od »Krone«) je pristop silno težaven, in jaz poznam le dva domačina, ki sta prišla tod gori; treba je torej iti na Okrešelj, odkoder se pride v eni uri do skalovja. Vstop v stene se nahaja ob koncu zelenice, na katere zahodni strani se vidi zelo razoran, z velikimi in ostrorobotimi skalami posut jarek, ki se spušča od Kotličev (to je ozko, 1962 m visoko sedlo med Brano in Tursko goro) navzdol. Odtod na levo povprečno navzgor se začinja tista partija, ki je zaradi gladkih sten in hudega prepada delala nekdanj toliko preglavice, dasi je razmeroma kratka, kajti sega le do zelenega hrbta nad žlebom, od katerega se po povprečnem potu v vzhodni smeri pride brez težave na vrh; razen tega znaša višina od vstopa v stene pa do vrha sedla komaj okoli 150 m.

Do leta 1876. tu sploh ni bilo nobenega pota v stene vdelanega. Vendar pa so domačini iz Kamniškega in Solčavskega okraja gotovo že davno popreje rabili ta prehod, in najbrže je bil kak radoveden pastir ali pa kak smel lovec, ki je prvi pokazal, da se da priti čez. V Solčavi n. pr. še sedaj pripovedujejo, kako je prinesla neka čvrsta ženska iz Bistriške doline svojega dojenca čez sedlo. Stari dolgolasi in orjaški Logar je baje spravil nadvojvodo Ivana na vrh. Do l. 1851., ko je bilo proglašeno obsedno stanje za Solčavo, so prihajali skozi »Jermanova vrata« vojaški begunci, ki so jim kmetje dajali varno zavetišče. Kogar zanima, kako se je takrat hodilo na Kamniško sedlo, ta si naj ogleda silno strmi žleb ob levi strani od vhoda v stene, ki pa je sedaj tako izpran in gladek, da ni ne za nogo ne za roko nobenega prijemališča več.

Prvi pot v stene se je napravil, kakor smo že rekli, l. 1876., in sicer po prizadevanju g. dr. Frischaufa, ki je 22. julija istega leta v družbi Janeza Piskernika in Primoža Podbrežnika izvršil trasiranje. Dasi je bil s tem prehod čez sedlo turistom omogočen in je bil ta pot za tiste čase, ko se je jela turistika šele razvijati, razmeroma dosti dober in se je pozneje večkrat popravljaj, snažil, opremljal s klini in žicami, vendar ni nikdar zadoščeval zahtevam širšega turistovskega občinstva. Vsako leto so se pripetili slučajji, ko ta ali oni, in naj si ga je tudi spremljal izurjen vodnik, ni

mogel črez stene, oziroma si zaradi vrtoglavosti ni upal črez. Cele turistske družbe so se vračale; oni, ki so prišli z Okrešlja, so se navadno vrnili že pri snegu, ki leži včasih še sredi meseca avgusta ob vhodu, ali pa takoj potem, ko so, prekoračivši sneg, prišli v dotiko z živo steno. Ravno tako si je marsikateri premislil in se vrnil, ko je, prihajajoč od zgoraj navzdol, prišel do viseče stene, h kateri je bil pritrjen ozek macesnov hlod nad prepadom, »v katerem ima smrt mlade«, in marsikdaj so slišale stene resigniran vzdih: »boljše nazaj nego pa naprej!« Govori se tudi, da je neki turist, ki si je vsled večje renomaže vtepel v glavo, da mora na vsak način priti na vrh sedla, delal sredi stene ves obupan svoj testament. Kakor rečeno, stari vodniki vedo o tem marsikaj povedati.

Dasi ta partija za opreznega turista sicer ni bila težavna, vendar se je vedno bolj čutilo, da je treba zgraditi nov pot, posebno pa od tedaj, ko se je začela postavljati na Kamniškem sedlu nova planinska koča, za katero je pa ravno ta pot jako važnega pomena. Urediti je bilo seveda samo partijo od vhoda v stene do onega zelenega hrbta, od katerega se pride v kadunjo pod vrhom Brane.

S tem, da se je lani posrečila gradnja tega pota, se je ustreglo opravičeni želji mnogih ljubiteljev naših slovenskih planin.

Zopet gredo zasluge za to najbolj g. dr. Frischaufu, ki je spravil vse delo v pravi tir. Že l. 1904. ga je naprosil načelnik Kamniške podružnice, g. Emil Orožen, naj deluje na to, da se v korist nove koče na sedlu napravi nov pot, ker Kamniška podružnica zaradi velikih stroškov za zgradbo koče ne more prevzeti tudi potrebščine za napravo novega pota. Z vso njemu lastno gorečnostjo in marljivostjo se je lotil prof. Frischauf te stvari, in kmalu je bilo nabranega, oziroma zagotovljenega toliko denarja, da se je lahko pričelo z delom.

Dne 20. julija preteklega leta sta si ogledala prof. Frischauf in Piskernik dotični svet in sta spoznala, da je najboljša, ako obdrži novi pot isto smer, ki jo je imel prejšnji, razen partije pred brvjo nad žlebom. Jaz se takrat, žal, prijaznemu povabilu prof. Frischaufa nisem mogel odzvati; kako pa se je ves čas zanimal za delo, o tem pričajo njegova pisma, v katerih je dajal natančna navodila glede gradnje tega zanimivega pota, o katerem naj podam kratko poročilo.

Konec julija sta pričela z delom dva delavca; od avgusta dalje pa je delalo vsega skupaj šest, oziroma sedem delavcev. Prenočevali so v leseni koči na Okrešlju (šator, ki ga je bil

podaril prof. Frischauf Slov. plan. društvu, se je rabil med tem časom na Jalovcu) in so se vsako nedeljo v vasi preskrbeli z hrano za ves teden. Zraven kočje je bila postavljena kovačnica, kakršna se da za silo postaviti pod milim nebom; rabila se je za popravo orodja, ki ga je bilo obilo — samo dve pili za piljenje jeklenih svedrov sta se še pozneje nabavili —, in pa za izdelovanje klinov. Ti klini se po Frischaufu delajo na ta način: Vzame se 50 cm dolga in 2 cm široka, samo na eni strani okrogla železna palica; v sredi se potem palica upogne, tako da je ves kos 25 cm dolg in okrogel. V odprti konec se vtakne 3 cm dolga, 2 cm široka in na širšem koncu 8 mm dolga zagozda. Luknja, ki se v skalo izvrtja, je le toliko široka, da se lahko vtakne vanjo klin z zagozdo vred; ako se potem udarja na klin, pritisne zagozda oba spodnja konca tako k stenam ob luknji, da se klin prav izvrstno drži.

Stare žice so se, ako so bile še uporabne, na novo napele; trebalo je pa seveda tudi novih.

Najvažnejša in najtežja stvar je bilo pa razstreljavanje skal. V ta namen se je porabilo 15 kg janita in 5 kg smodnika.

Prvokrat sem si ogledal gradnjo pota 10. avgusta. Pomudivši se nekaj časa pri Piskerniku, ki ima v teh zadevah obilo izkušnje, in pri Plesniku, sem dospel, ko se je napravila že temna noč, do bukovega gozda pred slapom pod Rinko; s šumenjem slapa se je združevalo ukanje sov. Brez posebnih ovir sem napravil nadaljno, tolikokrat prehojeno pot do Okrešlja, kjer mi je odprla vrata od kočje stari Oskoban.

Drugo jutro sem se tri četrti na sedem odpravil na pot proti sedlu. Ob poldnevih že je počil prvi strel, četrt na osmo pa drugi. Mogočno je odmevalo pri vsakem strelu od sten gora, ki obkrožujejo Okrešelj in Logarsko dolino; na desno od mene je drevilo pečevje po jarku navzdol, nekatere skale so letele do konca snežišča, kjer so se po gramozu in drugih skalah razdrobile na drobne kose. Pod stenami je bilo vse polno teh odstreljenih skal.

Prvi začetek je bil storjen, in vprav divil sem se, ko sem se začel po novem potu »izprehajati«, tam, kjer sem se moral leto dni popreje vrniti v družbi odličnega člana vsem znanega turistovskega kluba, ker ni maral naprej. Uvidel sem, da bo ta pot, izpeljan ves na ta način, popolnoma zadovoljeval vsakega tudi najbolj razvajenega salonskega turista.

Bilo je zanimivo, ogledovati si delo na tem zračnem torišču, kjer je imela nekdanja človeška noga komaj za eno ali pol stopinje prostora in je iskala roka mesta, kamor bi se prišla. Delavci so

bili čudovito spretni, in videti je bilo, kakor da bi ne delali ob robu prepada, temveč na varnih tleh. Na najsprednjem koncu je bil tisti, ki je vrtal luknje za strel; drugi so izklesavali stopnice, odstranjevali gramoz, pritrjevali žice, oglaševali skale s krampi itd. Neprestano je rožljalo kamenje po stenah navzdol. Kakor bi trenil, so pustili delavci delo na mah, ko so začuli klic, da je prižigalna vrvica zažgana in da bo počil strel. Hiteli smo navzdol in se drug tik drugega pritisnili k steni. Še par trenutkov, in silen jek je odmeval od gora, velike skale pa so se valile z ropotom v prepad.

Tisti dan sem tudi prvokrat pohodil Brano. Raz njo je pač najlepši pogled na skupino Grintavca, Skute in Rink. Nazaj grede sem dobil na Kamniškem sedlu Piskernika, ki je, zanimajoč se za napravo pota, prišel za menoj, in pa nekega lovca, ki je došel raz Tursko goro čez Kotličje sem gori. Ogledali smo si nato še gradbo nove kočje. V koči za delavce nama je postregel Korelnov iz Stranj z dobrim čajem; potem pa sva se v hudem in mrzlem vetru vrnila nazaj.

Pozneje sem si ogledal še dvakrat gradnjo pota.

Z zadovoljstvom lahko rečemo sedaj, da je ta pot, razen par malenkosti, dovršen. Širok je povsodi najmanj pol metra, ponekod celo en meter ter je ves zavarovan z žicami in s klini. Klini so se zabili tam, kjer se je po večletni izkušnji pokazalo, da žice pred zimskimi plazovi nimajo obstanka. Kako močni pa so ti plazovi, je razvidno iz tega, da so bili na dotičnih mestih klini, h katerim je bila pritrjena vrv, popolnoma do stene navzdol upognjeni.

Tam, koder so tla iz trdnega in kompaktnega apnenca, so se izklesale stopnice v živo skalo, koder pa so spričo rdečkastega železovega oksida bolj mehka, so se napravile stopnice iz trdnih, z železom k skali pritrjenih macesnovih tramov. — Od onega mesta, kjer se zavije stara pot na desno na skalnat hrbet navzgor in potem nekoliko navzdol, se je izstrelila v steno popolnoma nova pot do brvi nad žlebom. Na kratkem, a strmem potu od brvi do zelenega hrbita so se morale napraviti dvostranske stopnice s klini na obeh straneh.

Tako se je lani — dasi so med tem delavci delali par dni tudi na Skuti, kjer so od Malih Podov pa do Streže zabili na najbolj eksponiranih mestih več klinov — srečno izvršila gradnja tega pota, ki je kakor oni v Turskem žlebu nekaj »unikum« v Savinskih planinah. S tem potom je sedaj omogočen prehod čez Kamniško sedlo tudi širšim turistovskim krogom.

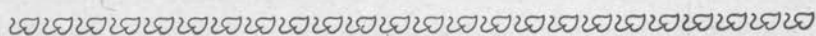
Ne glede na to, da bo vsled tega pota novo zgrajena koča postala izhodišče raznih zanimivih tur, n. pr. na Brano in Planjavo, na katero se letos popravi pot; ne glede na to, da se dajo izvršiti s sosednjega Okrešlja raznovrstne ture na vse strani in da se nameravajo zvezati Mali Podi s Kamniškim sedlom: je to sedlo že samo na sebi zaradi svoje slikovite lege vredno, da stopiš nanj. Veličasten je prizor, ki ga nudi njegovo južno zeleno pobočje v okviru sivih skal Brane in Planjave. Za tistega, ki zna uživati z očesom in ki ve ceniti lepote narave, je panorama, ki se razgrinja s tega mesta, očarljiva, tem bolj, ker se stika tukaj toliko deloma zelo ostrih kontrastov.

Odpočitka potreben ležiš na mehki trati in se krepčaš, kakor se spodobi poštenu turistovski duši, kadar je prišla po napornem delu do zaželjenega cilja, in mirno pripuščaš, da te obsiplje nebeško solnce s svojimi toplimi žarki. Par korakov pred teboj ti gleda izmed zelenih bilk bela zvezda nasproti, iztegneš roko — že jo imaš na prsih. Ves planinski travnik je razkošno pokrit z živobojnimi cveticami; zdi se ti, kakor da bi imel živ čilim pester pred seboj.

Pogled ti sili v daljavo; nizko pod teboj se šele začenja gozd, sami stari, žilavi macesni, vajeni vremenskih nezgod. Globoko pod teboj leži Bistriška dolina, Kamnik in okolica; še dalje naprej se razprostira Ljubljansko polje z belo Ljubljano in njenim sivim gradom. Čisto v ozadju pa so vidne, v dimasto ozračje zavite, nejasne konture notranjskih gora.

Obrneš se in pogledaš na drugo stran proti Planjavi; v tvoji bližini se pase čreda goved v najrazličnejših pozicijah, same lepe živali, kakor da bi čakale kakega Segantinija, da jih dene na platno.

Vstaneš, stopiš par korakov navzgor in scenerija, ki se sedaj razgrinja pred tvojim očesom, je zopet vsa druga. Ob robu silnega prepada z navpičnimi stenami stoječ, vidiš na levo pod seboj kotlinasti Okrešelj z strmo Mrzlo goro v ozadju. Naravnost in globoko pod teboj leži kot Logarske doline z rdečo skalo ob slapu pod Rinko, katerega šum prihaja čisto jasno na tvoje uho. Vsa Logarska dolina se razprostira pred teboj, obrobljena od zelenih bukovih, macesnovih in smrekovih gozdov. V ozadju Olševa, na desno od nje severni hrbet Raduhe, ki jo skoraj vso zakriva sosedja Ojstrice, Grofička. Zares lep kos planinskega sveta!

PONESREČENI PLANINCI IN GORSKO OBUVALO.

A. KNAFELC.

Gotovo je vsem znano, da je bil zadnji dan preteklega leta zelo mrzel. Ves dan je pihal oster, mrzel veter in toplomer je kazal 8° mraza. Sicer je bila ves december zelo mila zima; toplomer je kazal malo nad ali pod ničlo. Več planincev je obiskavalo tudi še decembra bolj ali manj pristopne gore. Posebno Golica je bila zelo prikladna za zimski obisk, ker stoji na vrhu z vsemi udobnostmi opravljena Kadilnikova koč. Lepi solnčni dnevi so vsak dan lizali sneg po prisojnih krajih, tako da se je čez noč strdil in je bilo lahko po njem hoditi.

Dva lahkomišelna nemška planinca sta hotela polesti na Silvestrov večer iz Beljaka do Bertine koč „Nemškega plan. društva“ pod Kepo (2144 m) v Karavankah. Pot drži po osojni strani gore. Preskrbela se nista z nikakršnimi pripravami za zimsko turo, in ker sta odšla šele proti večeru, ju je noč kmalu zalotila. Ko sta že mislila, da sta pri koči, je nista našla. Po globokem snegu z navadnimi črevlji se jima ni nič dobro godilo, zato sta se odločila, iti naravnost v dolino, da prej ko mogoče dospeta do ljudi. Mraz in mrzel veter sta vedno bolj pritiskala. Med potjo sta se pogreznila tudi v jarek ter na dnu prišla z nogami v vodo. Mokri črevlji so seveda začeli zmrzovati in ž njimi vred noge. Zelo obnemogla in trda od mraza sta prilezla po polnoči v vas Ovčeno. Usmiljeni ljudje so ju spravili v Beljak. Enemu so noge zmrznile do kolen ter trpi sedaj grozne muke; sedeti mora tako, da drži noge na kvišku privezane. Ni se še odločilo, ali izgubi noge do kolen ali le nekaj prstov. Njegov sodrug je manj ozebel.

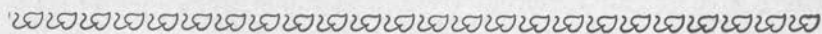
Ob istem času je neki drug lahkomišelnež v čisto navadnih črevljih in s tankimi nogavicami silil na Dobrač. Prilezel je celo do koč na vrhu, a vanjo ni mogel in se je takoj vrnil. Temu so noge tako ozeble, da so se mu mehurji na njih naredili. Sedaj sicer hodi v prav debelih copatah, toda kakor lesen mož.

Ko bi bili drvarji, ki po celo zimo delajo v gorah, tudi tako slabo obuti, bi se jim tudi nič bolje ne godilo. A oni imajo močne črevlje ali škornje in debele nogavice. Dostikrat je videti tudi v mestih delavce, ki ves dan kidajo sneg in imajo noge ovite s cunjami ali s starimi vrečami. Če tem prav, bi bilo tudi planincu, ki hoče po zimi v snegu na goro.

Jaz sem to poskusil, in dobro mi je bilo: noge so bile gorke in črevlji suhi. — Ker se vsaka stvar da izboljšati, sem tudi to izboljšal. Kupil sem kos močnega platna in sem iz njega prikrojil nekake okorne nogavice, ki sem jih čez črevlje obul in jih prevezal čez spodnji rob dolgih lodnastih hlač. Platno je branilo snegu do črevljev, ki so bili od gorkih nog tudi gorki; tako se ni mogel sneg na njih tajati. Na ta način hodi planinec lahko po snegu do pasu globokem, pa so vedno gorke noge. Obuje naj le navadne, ne podkovane zimske črevlje ali čizme, pa celo raztrgane smejo biti, da so le podplati gladki, sicer bi debeli žreblji gorskih črevljev kmalu skozi platno pokukali.

Prav dobro so se mi obnesle take platnene nogavice dne 7. januarja na Golici. Sv. Treh kraljev dan na večer se je čisto slučajno sešla petorica slovenskih planincev v Kadilnikovi koči. Prav dobre volje smo bili pri zakurjenem ognjišču, čeprav je vihar grozno tulil okoli koče. Po noči smo se na svojih ležiščih dobro zavili v odeje in — bdeli. Vsak se je bal za kočo, da nas z njo vred ne odnese vihar na Koroško. Ali koča se ni genila z mesta. Vsi presenečeni smo bili v jutro, ko zapazimo, da je po noči zapadel do kolena visok sneg, ki ga bomo morali v dolino nazaj gredoč gaziti. Ko so videli tovariši, da sem jaz svoje platnene nogavice čez črevlje obul, bi si radi tudi oni s čim noge zavarovali, a niso imeli nobene take reči s seboj. Začela se je sedaj gonja po koči in vlekli so neporabne vreče skupaj, da so si ž njimi noge ovijali. Pri tem je bilo seveda tudi motvoza treba. Ali smo varčevali ž njim! Največ sem ga še jaz imel, čeprav ga nisem potreboval. Razdelil sem ga. Eden je celo od svojega nahrbtnika vezi porezal, da si je z njimi noge povezal. Planinci, vzemite drugokrat tudi motvoza s seboj namesto žganja! Na gori si ga še za drag denar ne morete kupiti, če ga potrebujete. — Tako obvezani smo se odpravili v dolino, in dobro nam je bilo, še burke smo grede uganjali. Gospodje, ki ste bili takrat z menoj, nikar ne zamerite, da sem vas izdal, da ste v Kadilnikovi koči žaklje jemali! V sili še hudič muhe žre. To je bilo le za zgled.

Tudi če si krplje na noge navežeš, je dobro take platnene nogavice čez črevlje natakiniti. V takih nogavicah tudi ne drsi. Je celo bolje v njih nego v običajnih, težko podkovanih gorskih črevljih, kajti po ledu ni varno ž njimi hoditi. S platnenimi nogavicami ti ne bode drselo.

DRUSTVENE VESTI.

† **Anton Jeločnik.** Dne 11. decembra 1905 je umrl nenadoma knjigovodja topilnice v Litiji, g. Anton Jeločnik. Pokojnik je bil že za časa svojega bivanja v Ljubljani eden izmed prvih podpirateljev slovenskih društev, ustanovitelj pevskega društva »Slavca« in sploh vrl narodnjak. Tudi v Litiji, dasi uslužbenec pri nemškem podjetju, je ostal kremenit značaj in si zlasti v družabnem in društvenem oziru pridobil nepozabnih zaslug. Vrlemu članu časten spomin!

† **Frančišek Budinek.** Dne 27. decembra m. l. je umrl v Kranjski gori trgovec in posestnik g. Frančišek Budinek, bivši odbornik Kranjskogorske podružnice in načelnik več javnih zastopov. S pokojnikom je izgubilo naše društvo vedno vnetega svojega pospeševalca, vedno navdušenega prijatelja, ki je z besedo in dejanjem delal za slovensko planinstvo. Tudi sam je rad pohitel v gore, kolikor so mu dopuščali obili posli, in je bil še pred dvema letoma na Triglavu. Delavnemu rodoljubu lahka zemljica in blag spomin!

† **Fran Veršec.** Nemila smrt nam je v Silvestrovi noči l. 1905. malo pred polnočjo ugrabila za našo planinsko reč vnetega gospoda Fr. Veršca, c. kr. notarja v Sevnici. Blagi pokojnik je bil rojen l. 1853. v Pišecah. Že kot dijak je med znanci slovel po svojem veselem značaju in svoji duhoviti dovtipnosti. Velike zasluge si je pridobil za narodno probujo Sevnškega okraja in je bil vsled svoje radodarnosti splošno priljubljen. Mnogo je pripomogel k zgradbi planinske kočice na Lisci, kamor je prav rad zahajal. Bil je načelnik pred kratkim ustanovljeni »Posavski podružnici« našega društva, ki ga bode težko pogrešala med svojimi sotrudniki. Časten spomin zvestemu planincu, bridko prizadeti cenjeni rodbini pa naše iskreno sožalje!

Novi člani. Osrednjega društva: Češnik Marija, trgovčeva soproga v Ljubljani. Golob Valentin, trgovec z železnino v Ljubljani. Kemperle Jernej, trgovec v Kamniku. Milčinski Fran, c. kr. sodni tajnik v Ljubljani. Moos Ana, učiteljica v Ljubljani. Narodna čitalnica v Škofji Loki. Stergulec Ivan, pos. in trg. v Begunjah nad Cerknico. Štrukelj Ivan, stavec v Ljubljani. Volc Ivan, mag. rač. oficijal v Ljubljani. Wider Ivan, vrtnar v Ljubljani. Dr. Žmavc Jakob, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani. — Cerkljanske podružnice: Bevk Peter, zasebni uradnik v Cerknem. Muznik Fran, učitelj v Nemškem rutu. Novak Julij, občinski tajnik v Idriji. Prijatelj Josip, učitelj na Grahovem. Telban And., trgovec v Sovodnjah. Županstvo v Cerknem. Županstvo na Grahovem. — Idrijske podružnice: Gruden Franc, posestnik v Godoviču. Korče Jožef, posestnik in gostilničar v Hotedražici. Nardin Ivan, realčni profesor v Idriji. — Litijske podružnice: Demšar Kristina, učiteljica v Šmartnem. Cian Josip, žel. uradnik na Savi. Gnuš Anton, nadučitelj na Dolu. Lecker Rajko, žel. uradnik v Litiji. Lužar Fortunat, učitelj v Izlakah. Zupančič Karel, c. kr. sodni kancelist v Radečah. — Podravske podružnice: Bukovšek Anton, bogoslovec v Mariboru. Kodrič Jožef, bogoslovec v Mariboru. Mravljak Franc, stud. phil. pri Sv. Antonu. — Radovljiske podružnice: Košir Fran, župnik na Koroški Beli. Gašperin Jakob, gostilničar v Stari Fužini. Schaffer Aleksander, c. kr. deželnovladni kancelist v Radovljici. — Savinske podružnice: Drukar Avgust, c. kr. notar v Gornjem gradu. Dr. Stiker Ljudevit, odvetniški koncipijent v Celju. Korban Josip, učitelj v Lučah. Pevec Rudolf, trgovec v

Mozirju. Wudler Rudolf, učitelj v Grižah pri Žalcu. Remše Fortunat, grajščinski uradnik v Gornjem gradu. — Ziljske podružnice: Mrzlikar Alojz, trg. sotrudnik v Sinči vasi. Nagel Ivan, župnik v Selih. Olip Tomaž, gostilničar v Selih.

Idrijske podružnice občni zbor se je vršil dne 21. decembra minolega leta ob 8. uri zvečer v dvorani gostilne pri Didiču. Podnačelnik, rudniški svetnik g. Karel Svoboda, je namesto preselivšega se načelnika profesorja g. Maks Pirnata s kratkim pozdravom začel zborovanje ter dal besedo tajniku, c. kr. učitelju g. Avguštinu Šabcu. Iz obširnega tajnikovega poročila posnemljemo glavne točke: Namera, zgraditi na vrhu Javornika lastno kočo, se nam je letos uresničila. Odbor se je takoj ob pričetku svoje poslovne dobe nadel kot svojo najpoglavitnejšo nalogo, skrbeti in delati z vsemi močmi na to, da se ta dolgoletna želja idrijskih članov obistini. V ta namen je stopil odbor ustno in pisмено v dogovor z gosp. Ivanom Lampetom, posestnikom in gostilničarjem v Črnem vrhu, ter z ondišnjim stavbenskim mojstrom g. Ivanom Felcem. G. Ivan Felc si je vzel načrt Orožnove kočice na Črni prsti za vzorec zgradbi, napravil načrt in ga s proračunom stroškov predložil odboru v presojo. V sejah dne 10. januarja in 20. februarja min. leta je odbor vso stvar temeljito preudaril, se odločil za zgradbo in delo preje imenovanima izročil. Koča se je nato dogradila, slovesno se pa otvori letos po leti. Dalje se je spominjal tajnik vseh onih, ki so velikodušno kaj prispevali k opravi kočice. Imena teh so se v „Vestniku“ že prijavila, izrečena jim bodi tem potom še enkrat prirska zahvala. V svoji zadnji seji pa je odbor sklenil, da se imenuje kočica po ustanovitelju podružnice: „Pirnatova kočica“. — V minolemu letu je imela podružnica 84 članov. Neizprosna smrt je pobrala podružnici enega člana, g. Alojzija Pina, šolskega voditelja v Dolenjem Logatcu. V znak sožalja so navzočni vstali. — Blagajnik, rudniški svetnik g. Karel Svoboda, je poročal nato, da je imela podružnica v letu 1905. 1154 K 95 h dohodkov in 1140 K 64 h izdatkov. Všet je pri dohodkih tudi preostanek iz l. 1904. v znesku 564 K 04 h. Podružnično imetje pa znaša 1222 K 96 h.

V novi odbor so bili izvoljeni gospodje: Vaclav Helmich, c. kr. poštar; Pavel Lapajne, poslovodja; Vinko Levičnik, realni profesor; Karel Svoboda, c. kr. rudniški svetnik, in Avguštin Šabec, c. kr. učitelj.

Izmed raznoterosti je omeniti, da je občni zbor sklenil, urediti več stvari, kot markacije potov, izdajanje izkaznic itd. —*ec.*

Savinske podružnice redni občni zbor je bil dne 27. decembra m. l. v Celju. Osrednji odbor je poslal zastopnika prof. g. Macherja. Zbralo se je lepo število Celjanov in okoličanov; omenjamo le vseuč. prof. g. dr. Murka, starosto celjskih Slovencev g. dr. Srneca in dež. poslanca g. dr. Hrašovca. Načelnik podružnični, g. Fr. Kocbek, je prirsčno pozdravil zborovalce. Nato je prečital tajnik, g. Ign. Šijanec, obširno poročilo o delovanju v letu 1905., iz katerega naj priobčimo najvažnejše podatke. Članov je bilo 122, in sicer 1 častni član, 23 ustanovnikov in 98 pravih. Umrla sta dva člana: večletni odbornik g. Jak. Božič in ustanovnik g. Rudolf Kukec. V časten jima spomin so vsi navzočni vstali. Podružnica se je vzdrževala s članarino in z darili. Darovali so: deželni zbor štajerski 500 K (za pot Okrešelj—Kamniško sedlo), c. kr. žel. ministrstvo 200 K; okrajni zastop v Gornjem gradu 100 K; posojilnice: v Celju 100 K, v Šmarju 30 K, v Mozirju in v Gornjem gradu po 20 K. Načelstvo posojilnice v Dolu je med odborniki nabralo 21 K. Med podporniki podružnice je pač v prvi vrsti imenovati vseuč. prof. dr. Frischaufer, ki je ne

samo nabiral prispevkov za zgradbo pota z Okrešlja na Kamniško sedlo, ampak tudi sam nemalo žrtvoval. Prispevkov je sam nabral 490 K. Sam je tudi trasiral pot in vodil vso akcijo. Vsled prizadevanja slovenskih državnih poslancev, zlasti še dr. Jura Hrašovca, je za to pot daroval deželni zbor štajerski 500 K. Hvala gre tudi knezoškofijskemu oskrbništvu v Gornjem gradu, ki je dalo dovoljenje za zgradbo pota po svojem svetu in vkljub hudim spletkam naših nasprotnikov tega dovoljenja ni preklicalo, temveč darovalo dvakrat po 50 K. Delo tega pota je vodil g. Janez Piskernik v Logarski dolini, nadzoroval ga v počitnicah solčavski domačin g. dr. Vladimir Herle, profesor v Kranju, blagajniški posel pa je opravljal g. Kristijan Germel, po domače Šturm v Solčavi. — Čeprav se je glavno podružnično delovanje l. 1905. osredotočilo pri potu z Okrešlja na Kamniško sedlo, vendar je tudi več drugih potov popravila, na novo markirala, oziroma markacije obnovila. Pri vseh kočah je bilo popravila in se je povsod inventar popolnil. Kocbekova kočja je dobila šest žičnih ležišč, oskrboval pa jo je že znani Juri Planinšek, po domače Krašovec iz Luč, od 15. julija do 15. septembra. Mož je tudi opravljal ombrometrično postajo. V jubilejni kapelici se je opravila parkrat sv. maša. Pri Luški koči se je popravil studenec. Za Mozirsko kočjo sta se že kupili dve žičnati ležišči, ki se na spomlad spravita v njo. Precej popravila je bilo pri Hausenbichlerjevi koči na Mrzlici. — Knjižnica je vredna 900 K in se je letos precej pomnožila. Tudi društveni muzej napreduje in imamo nekaj starih narodnih oblačil iz Luč, Solčave in od drugod. — Dohodkov je imela podružnica 3259·77 K in stroškov 2976·22 K, torej preostanka 283·55 K. Čista imovina znaša 11531 K. — Proračun za l. 1906. se je sprejel z izdatki 2570 K in dohodki 2020 K, torej s primanjkljajem 550 K.

Tajniku in blagajniku se je izrekla hvala za trud.

Nato je poročal o »cestnih zadevah« deželni poslanec g. dr. Juro Hrašovec. Omenil je, kako se je dosegla podpora od deželnega zbora, in razjasnil marsikatero zapreko v tem oziru. Sedaj se izboljšujejo cestne zveze v Savinskih planinah, in sicer prav intenzivno. Upati je, da bodo kmalu naše ceste v precej dobrem stanu in da se povzdigne promet tujcev. Cesta Solčava-Luč je zagotovljena.

Izrekla se je marljivemu poročevalcu iskrena zahvala ter prošnja, da bi še nadalje podpiral stremljenje Savinčanov.

Odbor se je izvolil prejšnji, le namesto umrlega g. Božiča se je izvolil g. Podbrežnik. Odbor za novo triletno dobo je sledeče sestavljen: načelnik in blagajnik g. Fran Kocbek, nadučitelj v Gornjem gradu; tajnik g. Ignacij Šijanec, učitelj isotam; odbornika: g. dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju, in g. Fran Podbrežnik, tajnik okrajnega odbora in občinski tajnik v Bočni.

Sklenilo se je, da se postavi na severni strani Ojstrice pod Škarjami primerna kočja. Svet zanjo je že kupljen. Ta kočja bo velike važnosti, zlasti potem, ko se zgradi cesta v Logarsko dolino in se tam postavi hotel Rinka. Glede na slabo gmotno stanje Savinske podružnice se zgradi kočja šele tedaj, ko bode nabranega dovolj denarja.

—ij.—

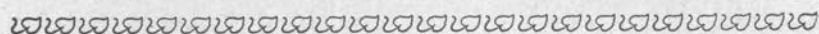
Radovljiške podružnice občni zbor bo v nedeljo, dne 11. februarja, popoldne na Bledu. Zvečer se priredi v »Blejskem domu« planinski večer, ki bo nekaj posebnega. Vabljeni so vsi planinci.

Podravske podružnice občni zbor se bo vršil v nedeljo, 28. januarja v restavraciji »Narodnega doma« v Mariboru ob dveh, oziroma ob treh popoldne po običajnem sporedu.

Drugi poučno-zabavni večer osrednjega društva, ki je bil dne 23. decembra m. l., se je odlikoval po velezanimivem predavanju g. prof. Jakoba Zupančiča o dolenjskih Gorjancih. G. predavatelj nas je vsestranski seznanil s pogorjem, ki po svoji lepoti in mičnosti povsem zasluži, da si ga tudi razvajeni izletniki in turisti uvrste v zaznamek svojih tur. O tem se lahko vsakdo docela prepriča, ko priobčimo predavanje v »Plan. Vestniku«.

Litijska podružnica priredi v soboto, dne 10. februarja, v gostilni gosp. Oblaka v Litiji zabaven večer. Na sporedu je tudi »razgled po slovenski domovini«. Začetek ob osmih zvečer. Vstopnina 1 K za osebo.

RAZNOTEROSTI.

Osrednji odbor deželne zveze za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem je imel dne 3. t. m. tretjo sejo, pri kateri so bili navzoči razen 8 odbornikov še državni poslanec g. dr. Andrej Ferjančič, koncipist g. dr. Fran Windischer kot zastopnik trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko ter g. A. Ditrich iz Postojne v imenu komisije za Postojnsko jamo. Odbornik g. dr. Valentin Krisper je poročal o seji, ki je bila dne 9. decembra l. 1905. v zadevah tujskega prometa pri c. kr. železniškem ministrstvu na Dunaju in katere se je on udeležil kot zastopnik deželne zveze. Poročal je nadalje, kaj se je sklenilo o priredbah za avstrijsko razstavo, ki bo l. 1906. v Londonu, in o udeležbi avstrijskih društev za povzdigo prometa tujcev na tej razstavi v oddelku »potovanje skozi Avstrijo«. Na njegov predlog se je sklenilo, da se naša deželna zveza udeleži londonske razstave in se bo pri tem posebno ozirala na Postojnsko jamo. Razstavila se bo skupina, sestojeca iz slike iz Postojnske jame, dalje iz slike iz Triglavskega pogorja in iz različnih fotografij iz vseh delov naše dežele, zlasti iz Ljubljane, poleg tega iz raznih predmetov iz Postojnske jame in iz dveh kipov, predstavljajočih moškega in žensko v kranjski narodni noši. Izvršitev sklepa se je naložila administrativnemu odseku odborovemu pod vodstvom poročevalca, odbornika g. dr. Valentina Krisperja. Odbornik c. kr. okrajni glavar g. Štefan Lapajne je izjavil, da se komisija Postojnske jame udeleži londonske razstave skupno z deželno zvezo ter da bo dala deželni zvezi na razpolago ves potrebni material, ki ga ima deloma že zbranega, zlasti zbirko stalaktikov. Odbornik g. župan Jakob Peternel z Bleda je naznanil, da se zdraviliška komisija na Bledu udeleži londonske razstave v oddelku »letovišča in zdravilišča«. Na predlog vodstva deželne zveze se je sklenilo, da se izda poučna knjiga o stavbarstvu, kuharstvu, reklamni glede prometa tujcev itd. Redakcija dotične knjige se je poverila odborniku g. dr. Josipu Tominšku. Zaradi zgradbe hotelov, ki so potrebni zlasti na Gorenjskem, se je sklenilo, da se je baviti posebnemu odseku z vprašanjem, kako financirati taka podjetja. Odsek naj se ustanovi iz članov odbora deželne zveze in izmed interesentov na Gorenjskem, v Ljubljani in eventualno tudi v Gorici in Trstu. V ta odsek je povabiti tudi »Slovensko planinsko društvo«. Državni poslanec g. dr. Andrej Ferjančič je izjavil, da bo z veseljem podpiral deželno zvezo in prav rad posredoval zanjo.

Vsem popotnikom in turistom
priporočamo
grand hôtel „UNION“

v Ljubljani.

A. KAMPOŠ.

Plzensko in bavarsko pivo ter glavno
skladišče in zastopstvo.

Najfinejša kuhinja. 9 Vinska klet.

— Vsak dan koncert. —

Golica in Kadilnikova koča.

Zgodovinske in potopisne črtice. — Spisal dr. Jos. C. Oblak.

Tiskali in založili J. Blasnika nasledniki v Ljubljani.

S sliko Franceta Kadilnika. Str. 90. Cena 1 K. — Okusno tiskano in
opremljeno knjižico, katere dobiček je namenjen »Slov. plan. društvu«,
priporočamo najtopleje vsem Slovencem.

Franc Skumavec, po dom. Šmerc

vodnik za Julske planine in Karavanke

priporoča izletnikom in turistom svojo **najbolje urejeno**

— gostilno v Mojstrani pri Dovjem. —

o o o

— Izvrstna jed in pijača. —

o o o

Na razpolago 12 sobic z dvema ali z eno posteljo.

Markirani poti od Kranja, od postajice Sv. Jošta in od
Škofje Loke.

SV. JOŠT NAD KRANJEM

886 metrov.

Na vrhu sloveča gostilna

FRANCA BENEDIKA

— Prijazna postrežba. o o Izvrstna pijača in jed. —

Pristen hruševец, brinovец, slivovec.

Najlepši izlet. o Prekrasen razgled. o Dobra in čedna
— prenočišča za izletnike in turiste. —

ŠPORTNI KLOBUKI ZA DAME!

MODELI IN
KLOBUKI ZA
ŽALOVANJE

VENCI S TRAKOVI.
UMETNE CVETLICE!

SO VEDNO V NAJVEČJI IZBERI PRI
IDI ŠKOF-WANEK
POD TRANČO.

Pozor, planinci!

Pristni tirolski loden raznovrstnih barv in razne kakovosti za planinske obleke, pelerine, za dame in gospode se dobi po najnižji ceni pri

MANUFAKTURNI TRGOVINI ČEŠNIK & MILAVEC.

LJUBLJANA, Lingarjeve ulice.

.. .. Postrežba strogo solidna. .. ..

IVAN BONAČ

LJUBLJANA

ŠELENBURGOVE ULICE ŠT. 5 in 6,
KNAFLOVE ULICE ŠT. 2.

TRGOVINA PAPIRJA, PISALNIH PO-
TREBŠČIN. ZALOGA SVINČNIKOV
DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA.

VELIKA KNJIGOVEZNIKA.

.. .. KARTONAŽNA TOVARNA. .. ..

Trgovina z železnino

VALENTIN GOLOB

preje ANDR. DRUŠKOVIČ

LJUBLJANA, Mestni trg 5.

Zaloga ognjišč, peči, kuhinjske po-
sode, orodja vseh vrst, stavbinske
železnine, strešne lepnice, cementa
in velika izbira nagrobnih križev,
poljedelskih strojev.

BRATA EBERLA

pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, na Miklošičevi cesti št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska
in pohištvena dela.

Delo reelno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Drogerija ANTON KANC.

LJUBLJANA, ŽIDOVSKE ULICE ŠTEV. I.

priporoča: droge, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in
posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, **fotografske**
aparate in potrebščine, obvezila, sredstva za desinfekcijo, paste in
vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože), semena, korenine, cvetje, lubje i. t. d.

IVAN MAGDIČ

v Ljubljani, na Miklošičevi cesti št. 10
vis-à-vis hotelu „UNION“
priporoča svoj

na novo odprti krojaški salon.
Izdeluje obleke in plašče
iz nepremočljivega tirolskega lod-
nastega blaga za hribolazce, kolesarje
in lovce.

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,
priporoča svojo

== veliko zalogo klobukov ==
posebno lodnastih za hribolazce in
lovce.

Karla Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 16

priporočata svojo veliko zalogo pla-
ninske oprave: krampeže, svetiljke,
cepine, dereze, itd., potem razno-
vrstno železnilo za stavbe, kuhinjsko
orodje, najboljše orodje za rokodelce
in vseh vrst poljedelske stroje.

IZVRSTEN OKUS DOBI KAVA,
AKO JI PRIMEŠATE

VYDROVE ŽITNE KAVE.

POSKUSITE I
POŠTNA POŠILJKA 5 KG.
4 K 50 h FRANKO.
VYDROVA TOVARNA ŽITNE
KAVE V PRAGI VIII.

GRİČAR in MEJAČ

V LJUBLJANI, V PREŠERNOVIH ULICAH ŠT. 9

PRIPOROČATA SVOJO BOGATO ZALOGO IZGOTOVLJENE MOŠKE IN
ŽENSKÉ OBLEKE TER NAJBOLJŠE PERILO IN ZAVRATNICE.
ZLASTI OPOZARJATA NA NEPREMOČNA LODNASTA OBLAČILA IN
PLAŠČE ZA TURISTE.
NAROČILA PO MERI SE IZVRŠUJEJO TOČNO IN CENO NA DUNAJU.
ILUSTROVANI CENIKI SE RAZPOŠILJAJO FRANKO IN ZASTONJ.

AVGUST AGNOLA

STEKLAR V LJUBLJANI
NA DUNAJSKI CESTI ŠTEV. 13.

VELIKA ZALOGA STEKLA,
PORCELANA, ZRCAL, OKVIROV
IN VSEH DRUGIH V STEKLARTVO
SPADAJOČIH PREDMETOV.

== NAJNIŽJE CENE. ==

J. LOZAR

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 7.
priporoča svojo

bogato zalogo turistovskih srajc,
turistovskih, kolesarskih in lovskih
dokolenic, lovskih volnenih jopičev,
zimskih in letnih nogavic, zavratic
itd. Fino moško perilo in spodnja
obleka. Nahrbtniki po 5 K komad.

Tiskarna J. BLASNIKA nasledn.

v Ljubljani, na Bregu št. 12

se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del: vizitnic, kuvertov s firmo, trgovskih cenikov,
računov, plakatov, tabel, mrtvaških listov, knjig itd.

Nadalje priporoča svoj

prvi in edini litografični zavod na Kranjskem,

v katerem se izdelujejo krasne slike, etikete, razglednice, vizitnice, poročne karte, računi
in sploh vsa litografična dela, na zahtevanje tudi v več barvah.

.. .. Vsa dela se izvršujejo lepo in hitro po najnižjih cenah. .. ..